

Kommunedirektørens forslag
HØP 2020-2023

En klimavennlig og attraktiv by

25. Oktober 2019

Direktør bymiljø og utbygging Leidulf Skjørestad

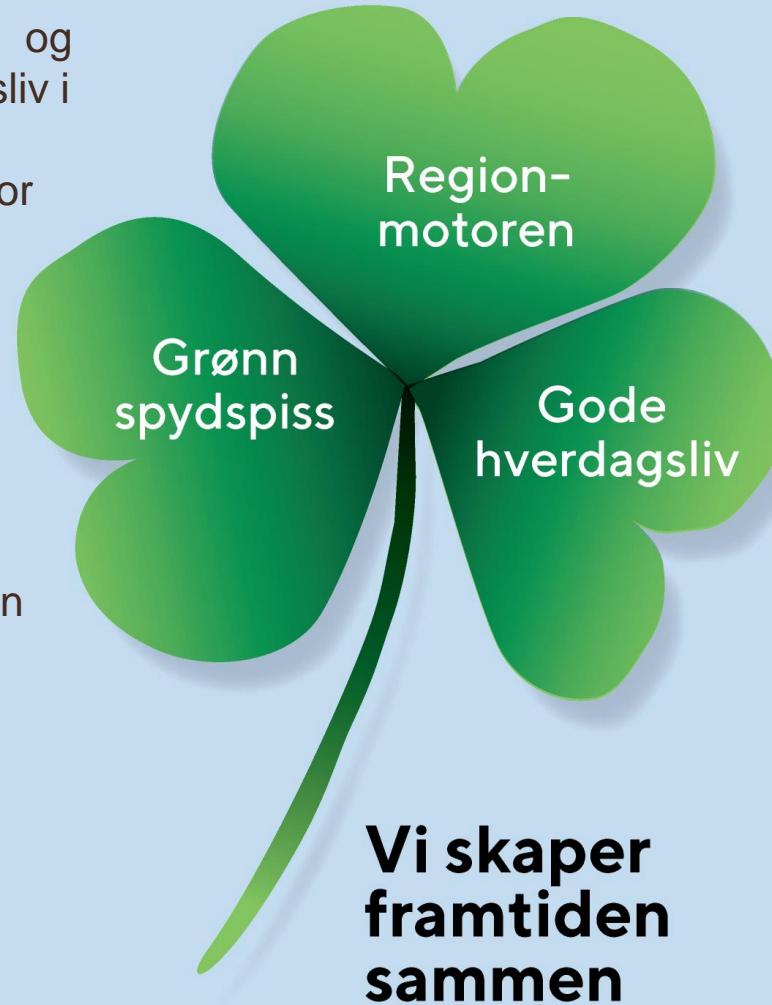
Kommuneplan 2020-2034 – satsinger og mål

Stavanger vil:

- videreutvikle et mangfoldig og konkurransedyktig næringsliv i hele regionen
- styrke byen som drivkraft for hele regionen

Stavanger vil:

- være ledende i arbeidet for et klima- og miljøvennlig samfunn
- ta vare på naturen og sikre arts mangfoldet og kulturlandskapet

Stavanger vil:

- ha driftige lokalmiljø
- gi barn og unge et godt utgangspunkt for å mestre hverdagen og voksenlivet
- ha aktive innbyggere som klarer seg best mulig gjennom hele livet

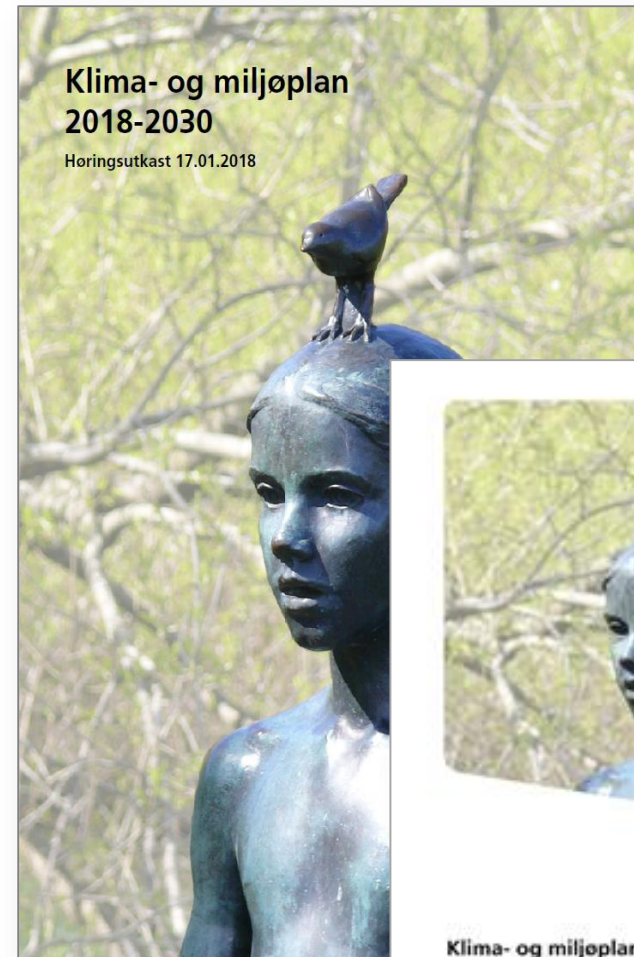
Klima og miljøplan 2018-2030

Ambisiøse klimamål:

- Klimagassutslippene skal reduseres med 80 % innen 2030
- Fossilfri kommune innen 2040
- Handlingsplan med konkrete tiltak
- Klimabudsjett fra alle virksomheter for bedre styring og rapportering
- Kompetanse- og kapasitetsbygging - rekruttering pågår

Luftkvalitet – piggdekkavgift til klima- og miljøfondet
Muliggjør satsing på enda flere «Bedre byluft» -tiltak som:

- Panteordning for gamle vedovner
- Støtte til ladeinfrastruktur i borettslag/sameier
- Flere bysykler og støtteordning for el-lastesykler

Vi er i gang

- Norges elbilhovedstad 2019
 - Stavanger har gjort mest og jobbet best for å legge til rette for det store elbilsiftet det siste året
 - elbilutvikling (økning på 61% fra 2018 til 2019)
 - elbilbestand (12% per juni 2019)
 - utbygging av ladestasjoner (+130% à fra 160 til 368 offentlige ladepunkter)
 - tilrettelegging av hjemmelading i borettslag og sameier
- Mobilitetsprisen – Norges Smarteste by
 - Bruker ikt-relatert teknologi til å skape nye tjenester samt forbedre og effektivisere tilbudet av eksisterende tjenester
 - «Stavanger har utvist modighet og nytenking innen mobilitet»

Byveksttalen – regionalmuskel i klimasatsingen

Fakta om sykkelsatsingen

- Sykkelstamvegen bygges
- Sykkelprioriterte gater
- Røde løpere for syklister, totalt 24 km i Stavanger og Sandnes
- 22 % økning i bruk av bysykler
- 13 % vekst i tellepunktene på sykkel

Klima i endring - varmere, våtere, villere

- Stavanger-regionen utfordres av havnivåstigning, stormflo og bølger. Det blir mer nedbør og styrtregn
- Avløpsnettet (det gamle) vårt er ikke bygd for å tåle disse økte mengdene
- Behov for å lede bort økte vannmengder på en trygg måte. Vi må bygge en by som tåler vann.
 - Overvannshåndtering gjennom naturbaserte løsninger gir en mer robust by, som også bidrar til en mer attraktiv by, både pga økt naturopplevelse og estetikk
 - Flomveier må identifiseres og tilrettelegges for å minimere skader ved ekstrem nedbør
- Som oppfølging fra eksisterende kommuneplan avsettes midler i 2020 for utarbeiding av skybruddsplan for de ulike nedbørfelt
 - Planen skal redegjøre for tiltak, herunder fastsetting av definerte flomveier
- **Stavanger best på klimatilpasning, Arendalsuka 2019**

Foto: Øystein Otterdal/NRK Rogaland

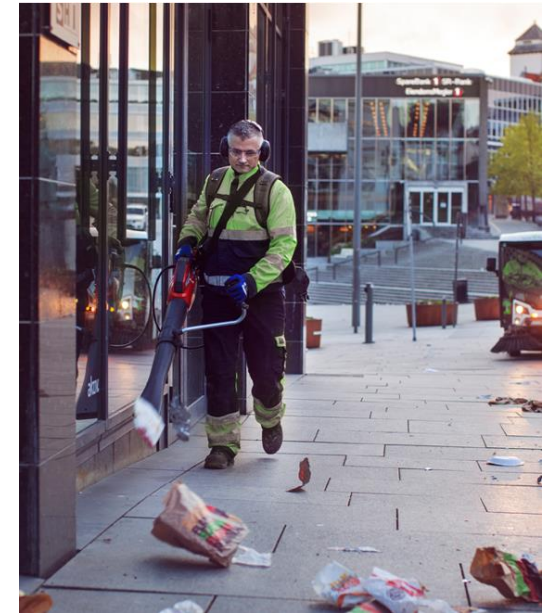
Foto: Hilde Blokkum

**Attraktiv kommune med varierte og gode boligområder for alle aldersgrupper
BÅNDBYEN har høyest prioritet, og i tillegg skal bl.a. området Madla-Revheim nå utvikles de neste årene (SU KF)**

Stavanger sentrum

- **Ny sentrumsplan** vedtatt i 2019
 - Samlet og koordinert oppfølging har høy prioritert – samarbeid med STAS/CID
 - Sentrum er høyest prioritert både mht drift og behandling av planer
 - Avtaler med Stavangerregionen Havn IKS skal bidra til realisering av ny kai for cruise
- **Viktige prosjekter i HØP:**
 - Nytt Rådhuskvartal (Rådhuset - Herbarium)
 - Nytorget – fremdrift og programmering må avklares i 2020
 - Kongsgata
 - Bymiljøpakken
 - Programområder utvalg for miljø og utbygging

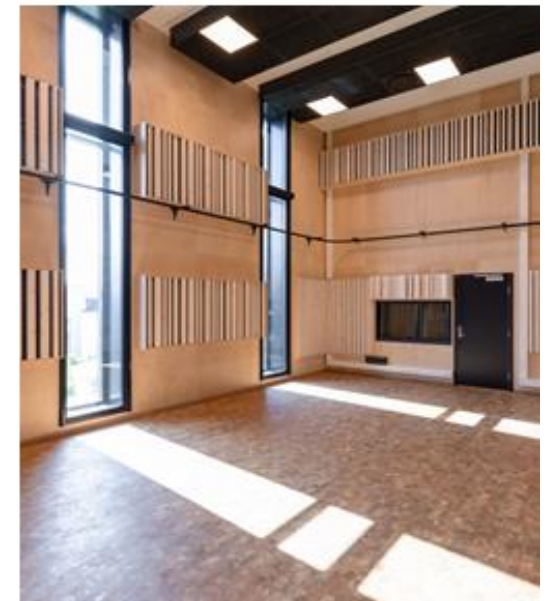
Sentrum og brannsikkerhet

- Ryfast åpner i 2019 og fører til behov for økt beredskap og **to** sentrumsnære stasjoner
- Samlet konkurranse gjennomført for nye brannstasjoner Scancheholen og Lervig – ferdig 2021 / 2022
- Bystyrets kvalitetskrav og justerte lokalisering i Lervig gir vesentlig høyere kostnader. Vil bli endelig avklart tidlig i 2020.
- Økt budsjetttramme for Rogaland brann og redning IKS

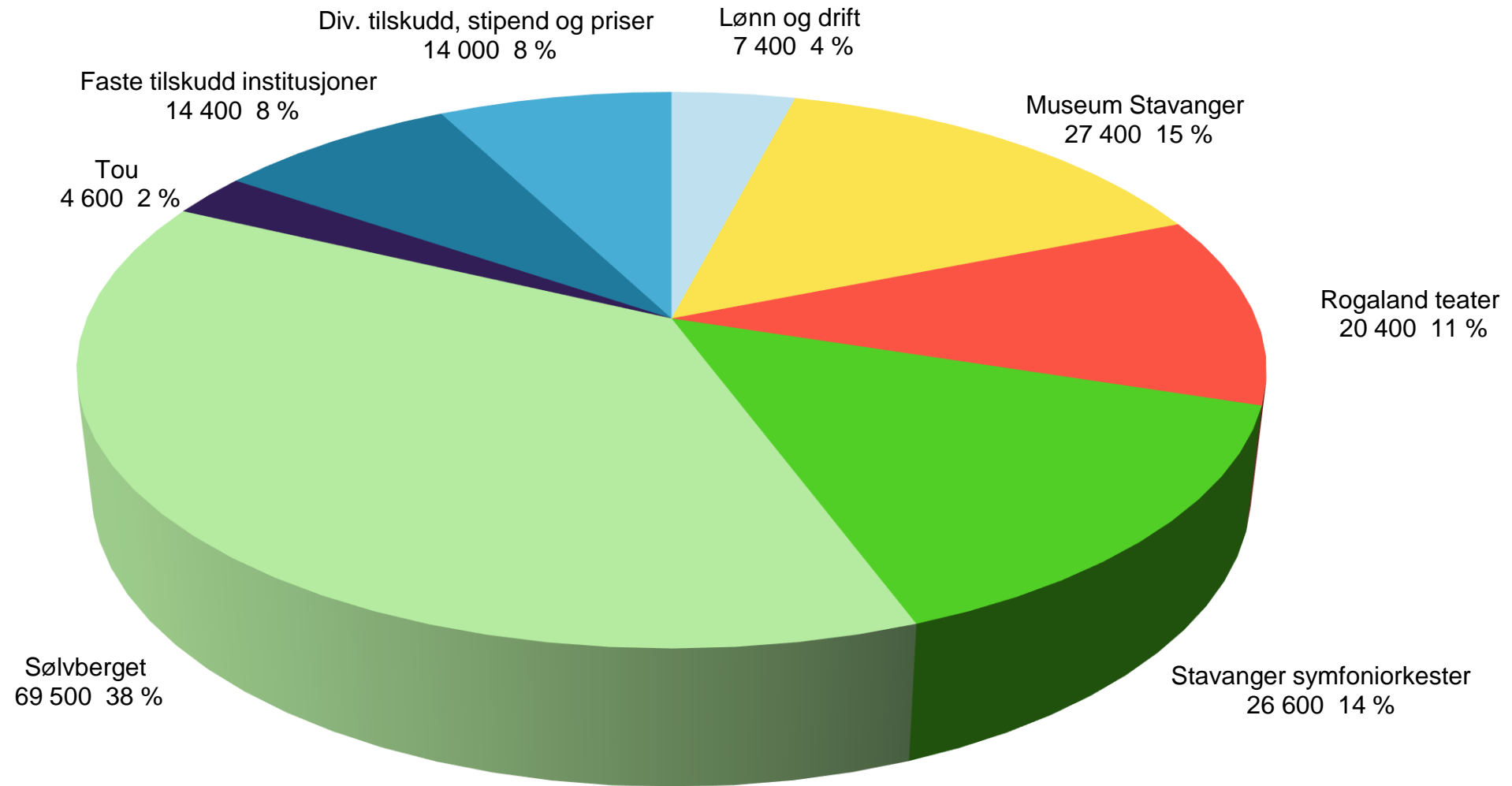

Prioriteringer for kultur nå

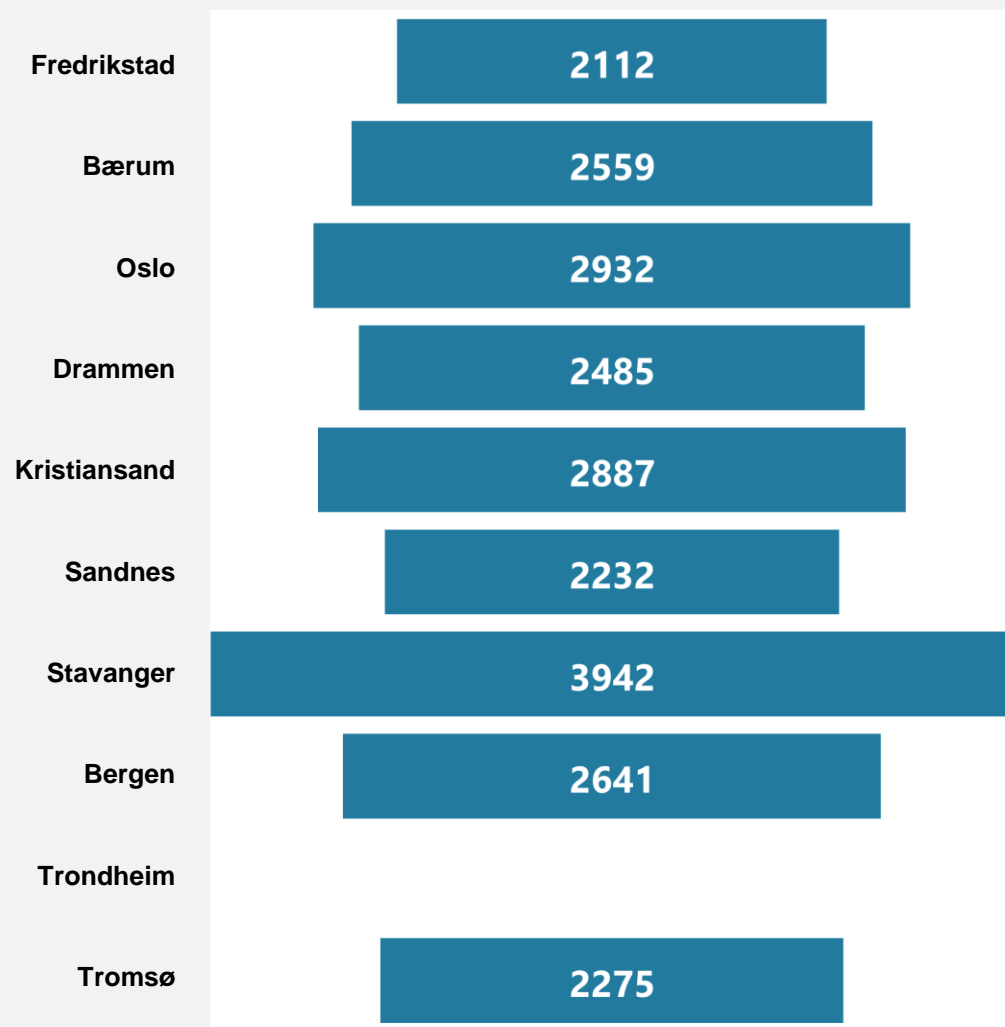
- Ny kulturplan er vedtatt – fram mot 900års jubileum i 2025
- Stavanger 2025
 - Stimulere til prosjekter
 - Fellesskap og samhold i ny kommune
- Akropolis-visjonen
 - Byutvikling
 - Nye samarbeidsformer
- Å leve av kunst og kultur
 - TOU byggetrinn 3 (produksjons- og formidlingsarena)

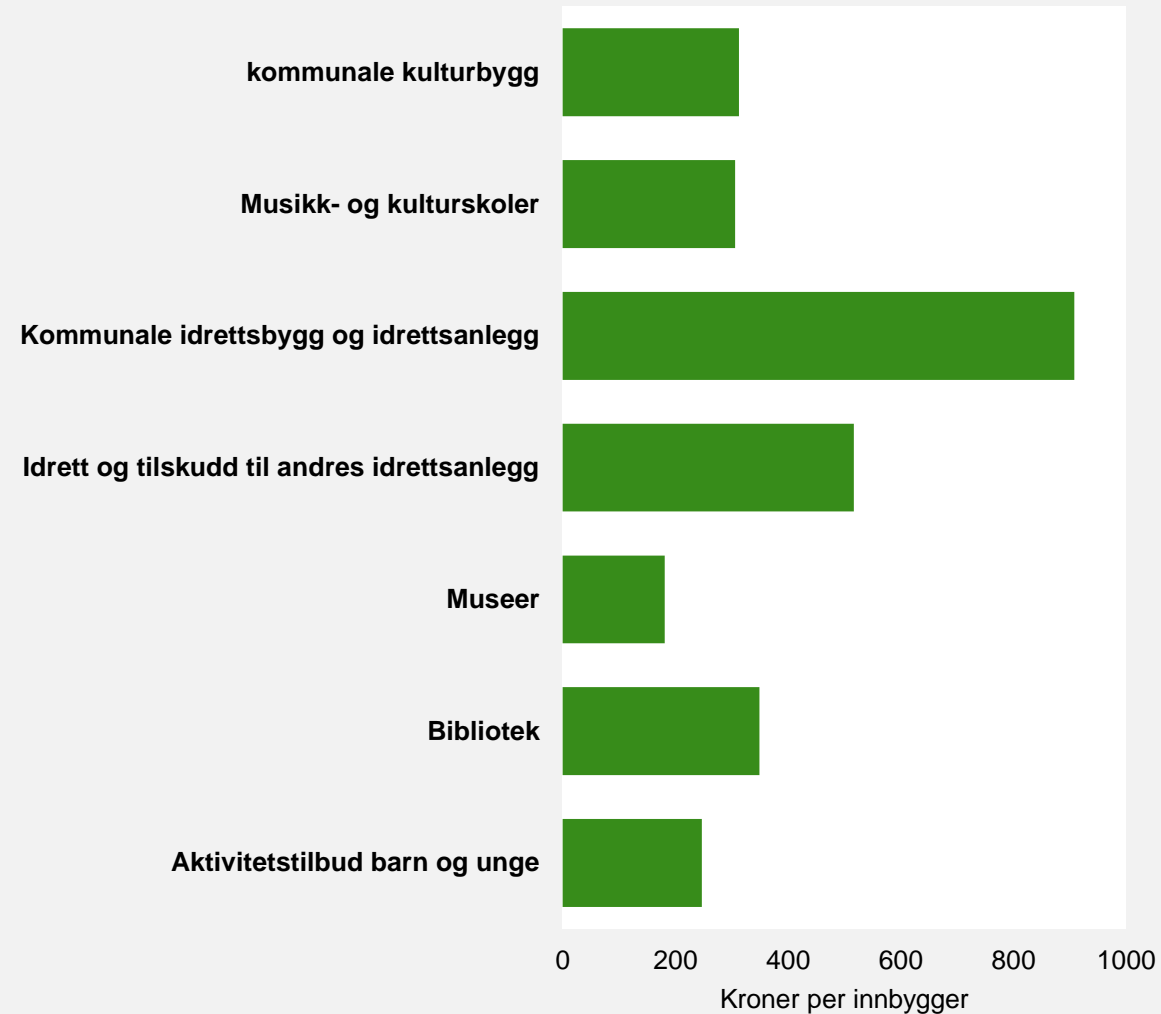
Oversikt Kultur – kr 184 mill.

Netto driftsutgifter til kultursektoren per innbygger 2018

Netto driftsutgifter per område 2018

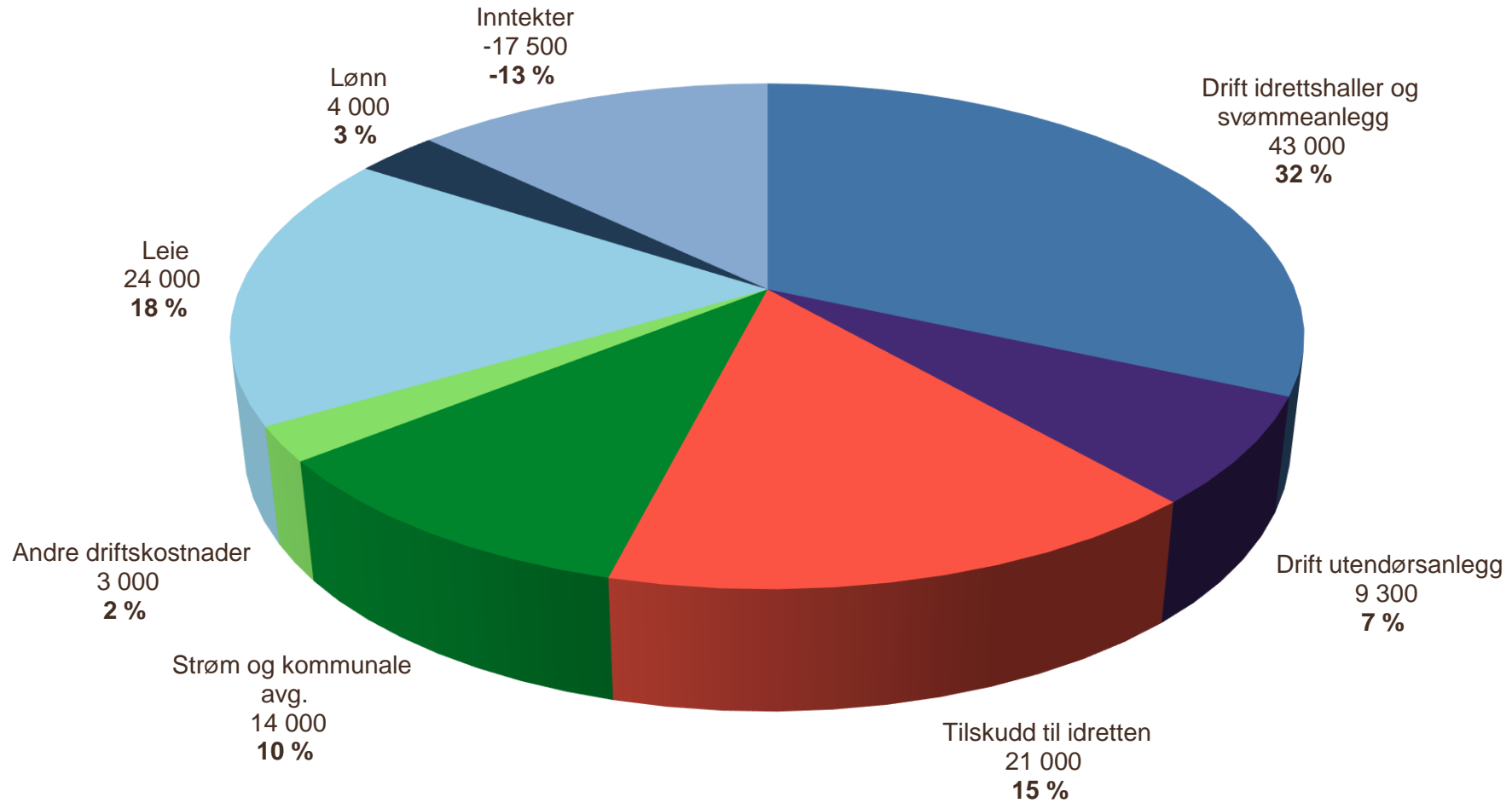

Idrett

- Fagplan 2019-2034 vedtatt juni 2019. Viser at vi har bygget mange nye idrettsanlegg de siste 10 årene
- Hovedfokus er å opprettholde gratisprinsippet
- Nødvendig med **langsiktig omstilling** for å redusere driftsutgifter bl.a. gjennom sambruk, teknologi, organisering etc.
- Åpning av Gamlingen 2017 – betydningen av billettinntekter for driften
- Prioriterte nye idrettsanlegg
 - Faste tribuner Stavanger idrettshall
 - Lervig idrettshall
 - Madlamark idrettshall
 - Vaulen idrettshall

Oversikt Idrett – kr 100,8 mill.

Uteområder

- Målet er å videreføre dagens drifts- og vedlikeholdsstandard
- Programområdene innen investering opprettholdes
- Stadig mer ekstremvær er krevende og mer uforutsigbart
- Fokus på naturbaserte løsninger
- Naturvernområder, varig vern av grønnstrukturen, større vekt på biologisk mangfold, kaier, strandlinjer utvides veldig – forvaltningsplan for Fjøløy
- Reduksjoner på driften park og vei ca. 2,5% i 2020. Reell reduksjon pga prisstigning ikke medregnet
- Krevende å unngå å senke standard – robotifisering og mer naturtilpasset skjøtsel er kan være en del av svaret for noen områder
- Langsiktig omstilling nødvendig bl.a. arbeidsprosesser, teknologi, organisering

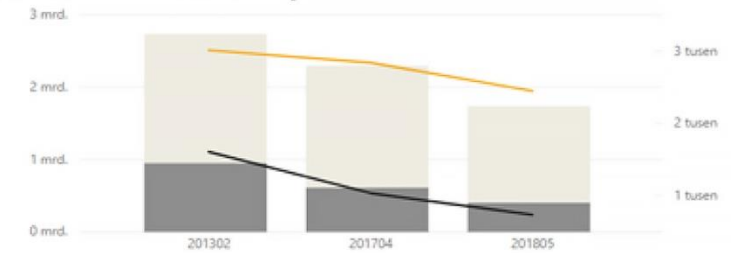
Bygninger

- Økte ressurser på drift og investering har gitt effekt. Tilstandsgrad videre ned fra 1,2 til 1,1
 - Men fremdeles omtrent 100 mill. under normtallene for årlig verdibevarende vedlikehold vedtatt av bystyret 2014. Investeringsbudsjett (totalrehabiliteringer og volumøkning) opprettholder positiv utvikling.
 - Fokus og målsetning om 30 år mellom hver totalrehabilitering på eksisterende bygningsmasse. Takt må økes for å holde tritt med dette.
 - Økte ambisjoner i klima og miljøplanen medfører at vedlikeholdstiltak endres til mer omfattende oppgraderinger. Krevende å ivareta på bygg i full drift.
 - Videreført fokus på å holde driftskostnader lave.
 - à Maksimere midler til verdibevarende vedlikehold
- Viktig å videreføre budsjettprinsipp med Holte (M) standard for alle nye bygg
- Reduksjon i ramme til renhold, vaktmestertjenester, rammeavtaler og utsatt vedlikehold
- **Langsiktig omstilling** nødvendig bl.a. teknologi, materialbruk, rammeavtaler, organisering etc.

Utvikling av samlet teknisk oppgraderingsbehov

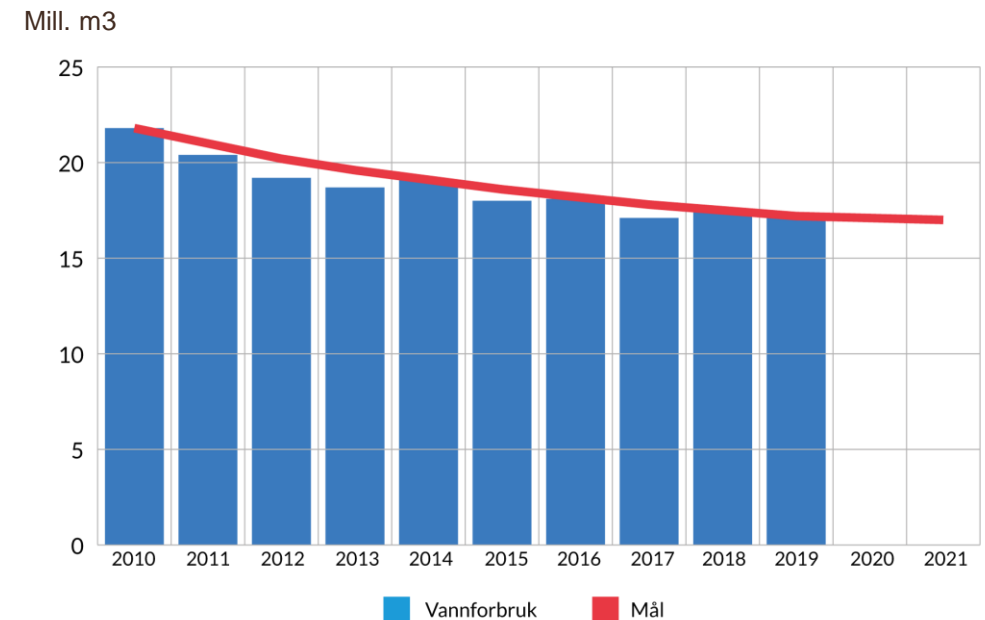
[NOK inkl mva. Prisnivå Mai 2018]

Kartlagt periode	Behov 0-5 år	Behov 5-10 år	Behov 0-5 år per BTA	Behov 5-10 år per BTA
201805	402 400 000	1 336 800 000	720	2 392
201704	614 600 000	1 685 100 000	984	2 697
201302	952 300 000	1 785 700 000	1 377	2 581

Vann- og avløp

- Vann på avveie
 - Redusere vannlekkasjer
 - Redusere innlekking og overvann i avløp
 - Sikker vannforsyning, bedre kapasitet i avløpssystemet og reduserte utslipp
- Fornyelse ledningsnett
 - Gradvis opptrapping til 1,5% utskifting/år
 - Bærekraftig forvaltning og generasjonsprinsipp
- Drift og vedlikehold
 - Forsvarlig drift og vedlikehold som måles
 - Opprettholder kapasitet, sikrer vannkvalitet, reduserer utslipp og kostbare driftshendelser
- Gebyrnivå
 - Fremdeles lavt nivå, særlig vann
 - Økning skyldes investeringer IVAR, økt fornyelsestakt. Større geografisk spredning gir også høyere kostnader.
 - Harmonisering

Hvert år har vi et vanntap på

7 mill. m³

Dette tilsvarer et vanntårn
over gressmatten på Viking stadion
med en høyde på

1000 m

og koster

kr 20 mill.

Renovasjon

- Igangkjøring av to nye store IVAR-anlegg pågår
 - Etersorteringanlegg (Forus)
 - Biogassanlegg (Hå)
- Tilbyr egen beholder for glass- og metallemballasje (henting bestilles via Hentavfall.no)
- Mål i klima- og miljøplanen om økt gjenbruk og reduserte avfallsmengder
- Det foreslås en økning i renovasjonsgebyret på 3 %

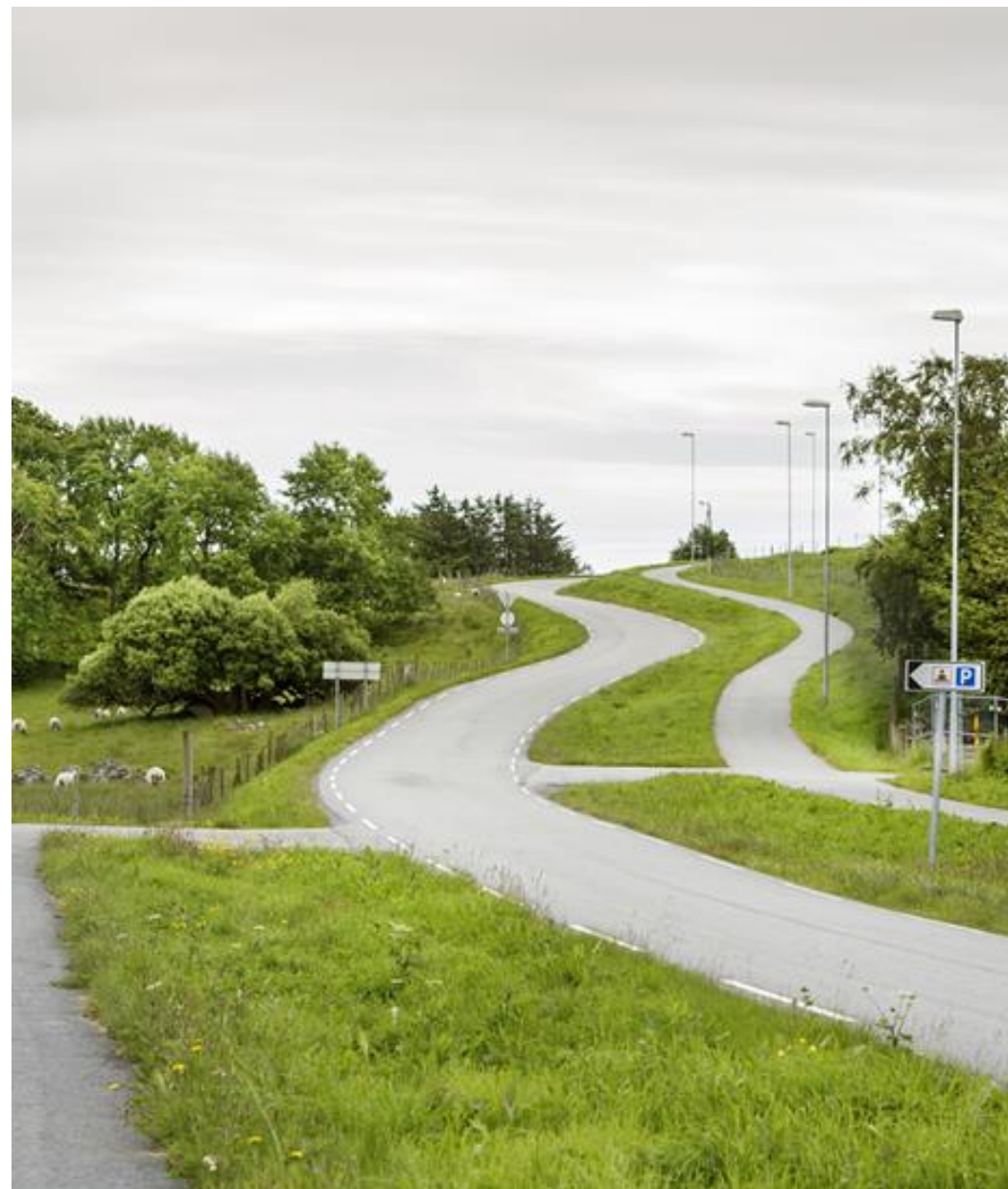

Næringsutvikling

Flere arbeidsplasser og et mer diversifisert og robust næringsliv er fortsatt jobb nummer en!

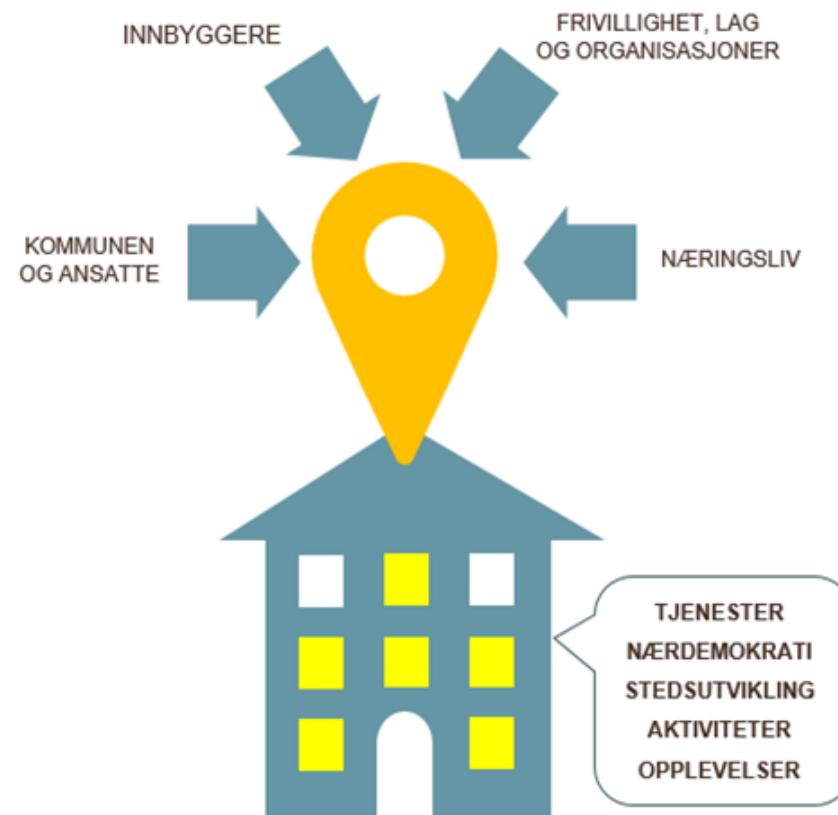
Utvikle vertskapskommunen for næringslivet, støtte klynger og bidra til bærekraftig omstilling

- **Den nye storkommunen gir nye muligheter!**
 - Etablere Landbruk- og havbrukskontoret på Judaberg
 - Mulighetsstudie for blågrønn sektor
 - Mulighetsstudie for Flørlibygda – reiseliv i Lysefjorden
 - Nasjonal havvindskonferanse (Mars 2020)
 - Ny strategi for næringsarbeidet i kommunen

Innbyggertorg utprøves Nærdemokrati

- Etableres kommunedelene Rennesøy og Finnøy
 - **Tilgang** til kommunale servicefunksjoner
 - **Tilrettelegge** for aktivitet, engasjement og utvikling i lokalsamfunn med **arena og lokaler** for kommunedelsutvalg og nærdemokratiske ordninger
- Nyvinning i Stavanger kommune
 - Viktig arena for realisering av mål i **ny samfunnsdel** kommuneplan for nye Stavanger 2020 – 2034
 - Mål å skape tilbud som er **attraktivt** og **enkelt** å bruke med Smarte og fleksible løsninger
 - **Utprøving** av nye modeller for tjenesteleveranse, innbyggerinvolvering og samskaping i kommunedelen
- Nærdemokrati
 - Ambisiøse mål for kommunedelsutvalg
 - Finne gode metoder og verktøy for utvikling av nærdemokrati

Områdeløft

STORHAUG

HILLEVÅG

Smartby

- Revidert handlingsplan som inkluderer hav- og landbruk
- Implementere nye prosesser for samskaping og nærdemokrati
- Tilgjengeliggjøre og forsterke digital infrastruktur for innovasjon og grønn omstilling
 - Sensornettverk
 - Åpne data
 - Visualisering og dataanalyse
- Teste nye løsninger og anskaffelsesformer med næringslivet

Endringer i driftsbudsjett 2020

INNBYGGERDIALOG kr 16,9 mill.

Innbyggertorg Vikevåg og Judaberg
Nye frivillighetssentraler

PARK OG VEI kr 7,8 mill.

Grønn plan
Fyrverkeri Finnøy og Rennesøy
Trafikksikksikringstiltak
Videreføring av tidligere vedtak

GEBYRER

Vann 20 % og Avløp 10 %
Renovasjon 3 %
Svømmehaller uendret satser
Forvaltningsoppgaver
etter Matrikkelloven 3 %
Byggesaksbehandling 3 %
Private reguleringsplaner 3 %

KULTUR kr 4,86 mill.

Regionale kulturinstitusjoner
(Rogaland teater, Must, SSO)
Filmkraft
Akropolisvisjonen, Ryfylkemuseet

ROGALAND BRANN OG REDNING IKS kr 3,0 mill.

Brutto investeringer 2020-2023

Vann og avløp
Kr 660 mill.

Park og vei
Kr 860 mill.

Utbyggingsområder
(Stavanger utvikling KF)
Kr 680 mill.

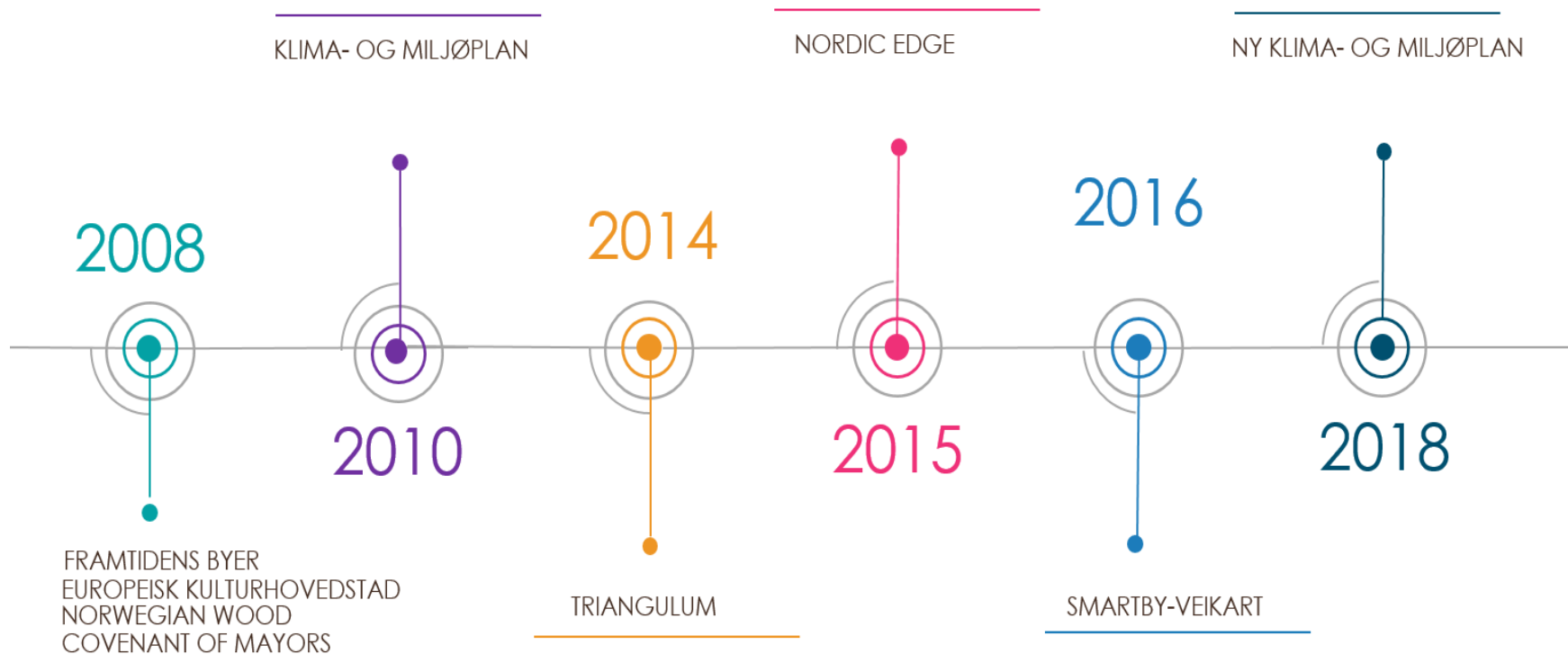
Kirker
Kr 318 mill.

Lervig
Kr 347 mill.

Miljø
Kr 45 mill.

Idrett
Kr 175 mill.

EN LÆRENDE REISE 2008 - 2019

Som må **fortsette** om vi skal lykkes med **behovet for omstilling** - både for nå våre **klimamål** og for å kunne drive innen **forsvarlige økonomiske rammer**

->

**LANGSIKTIG
OMSTILLING ER
NØDVENDIG !**

Vi skaper framtiden sammen

Stavanger
kommune